

Հայաստանի
Հանրապետության
Կենտրոնական բանկ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԶԱՐԳԱՅՈՒՄՆԵՐԸ ԵՎ ՌԻՍԿԵՐԸ

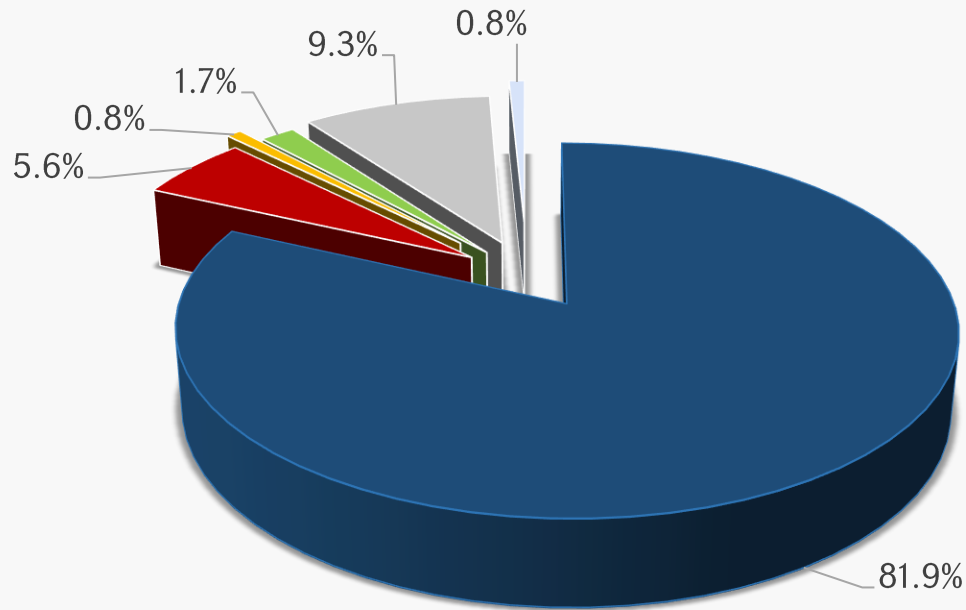
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 2025

Մայիս 2026

- Ֆինանսական համակարգի զարգացումներ
- Ֆինանսական կայունության հիմնական ռիսկեր
- Սթրես թեստերի արդյունքներ
- Ֆինանսական կայունության քաղաքականության միջոցառումներ

ՀՀ ֆինանսական համակարգն ապահովել է ֆինանսական միջնորդության անընդհատությունը՝ երաշխավորելով ֆինանսական ծառայությունների անխափան մատուցումը

Ֆինանսական համակարգի կառուցվածք

■ Բանկեր

■ Վարկային կազմակերպություններ

■ Ապահովագրական ընկերություններ

■ Ներդրումային ընկերություններ

■ Կենսաթոշակային ֆոնդեր

■ Այլ ֆինանսական կազմակերպություններ

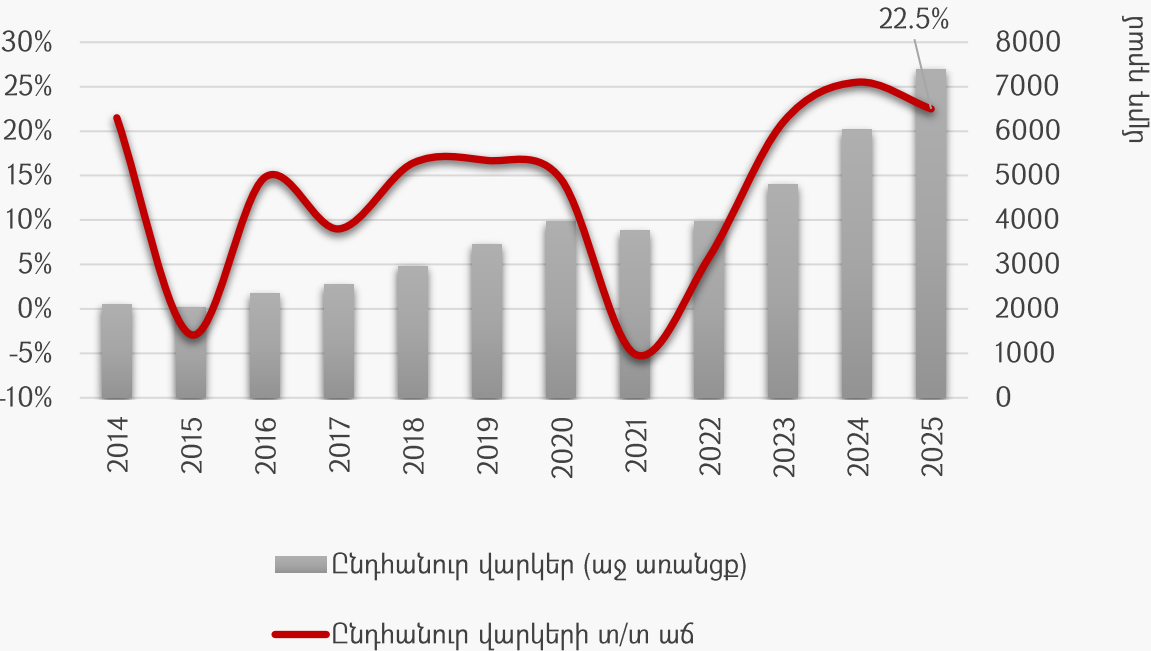
Ակտիվներն աճել են.

- Առևտրային բանկեր՝ 15.1% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 13.8%)
- Կենսաթոշակային ֆոնդեր՝ 34.2% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 31.6%)
- Վարկային կազմակերպություններ՝ 13.1% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 6.1%)
- Ապահովագրական ընկերություններ՝ 19.8% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 11.6%)
- Ներդրումային ընկերություններ՝ 8.4% (միջին տարեկան աճ վերջին 5 տարում 36.3%)

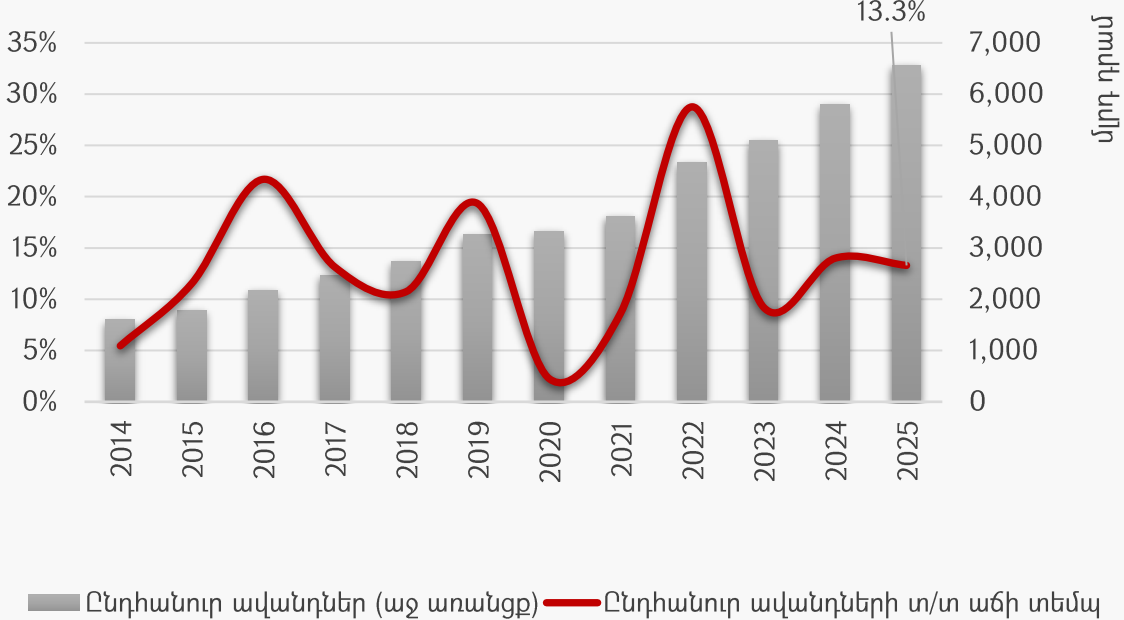
Բանկային համակարգի վարկային և ավանդային պորտֆելները շարունակել են աճել

- Վարկավորման և ավանդների ներգրավման բարձր աճի տեմպերը պահպանվել են
- Վերջին 3 տարիներին վարկերի աճը գրեթե կրկնակի անգամ գերազանցել է ավանդների տարեկան աճը

Վարկերի տ/տ աճը

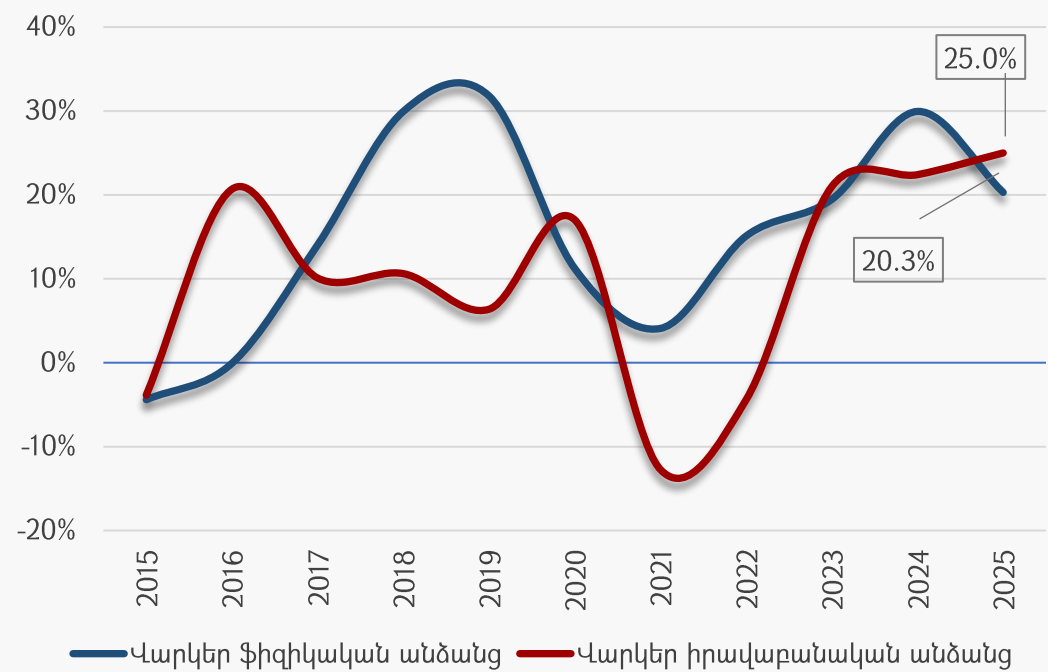
Ավանդների տ/տ աճը

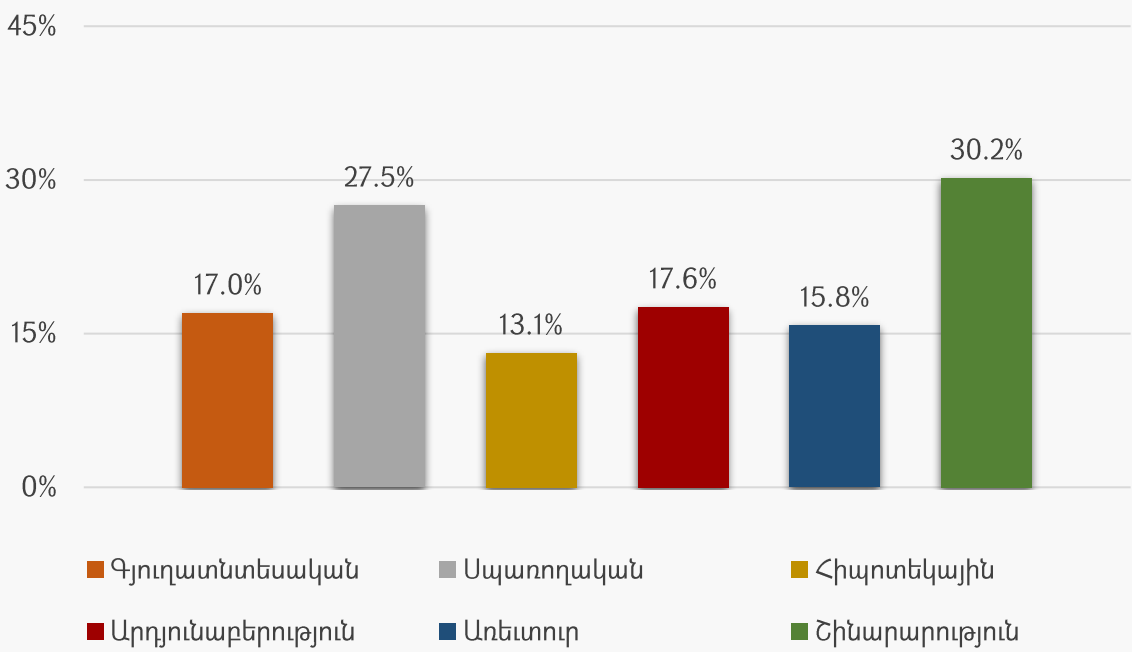
Վարկերի աճ է գրանցվել վարկավորման գրեթե բոլոր հիմնական ուղղություններով

- Աճել են ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց վարկերը
- Բարձր աճի տեմպեր են շարունակել գրանցվել հատկապես սպառողական և շինարարության ոլորտին տրամադրված վարկերի մասով

Վարկերի տ/տ աճը՝ ըստ վարկառուի տեսակի

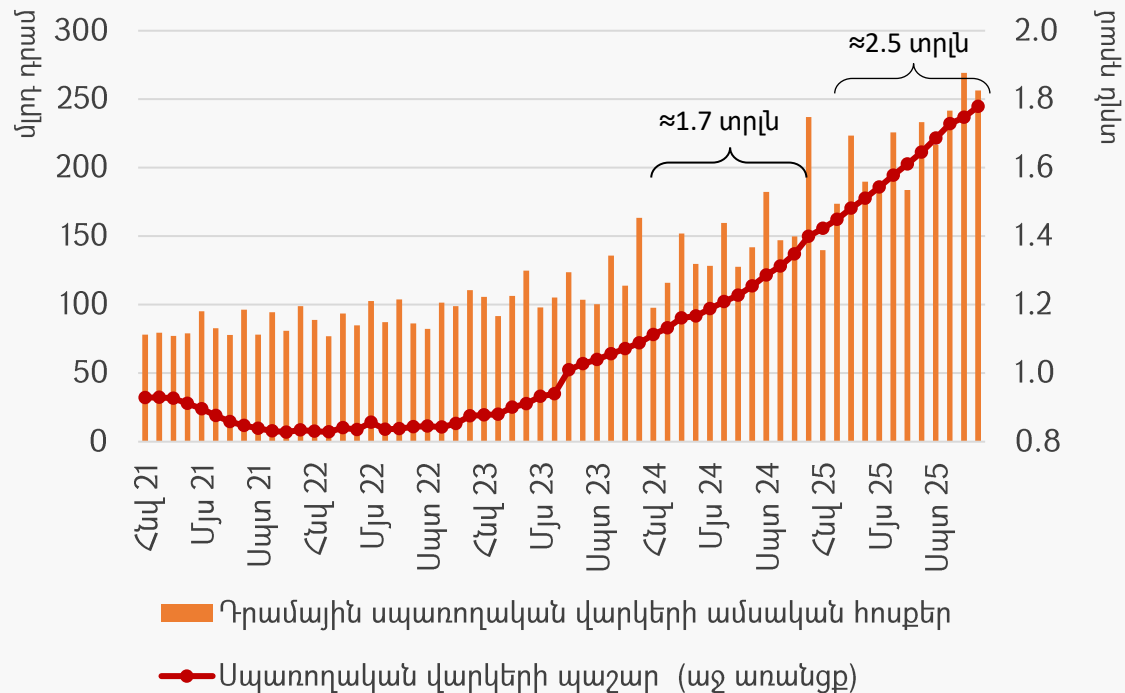
2025թ. ընթացքում վարկերի աճը հիմնական ոլորտային ուղղություններով

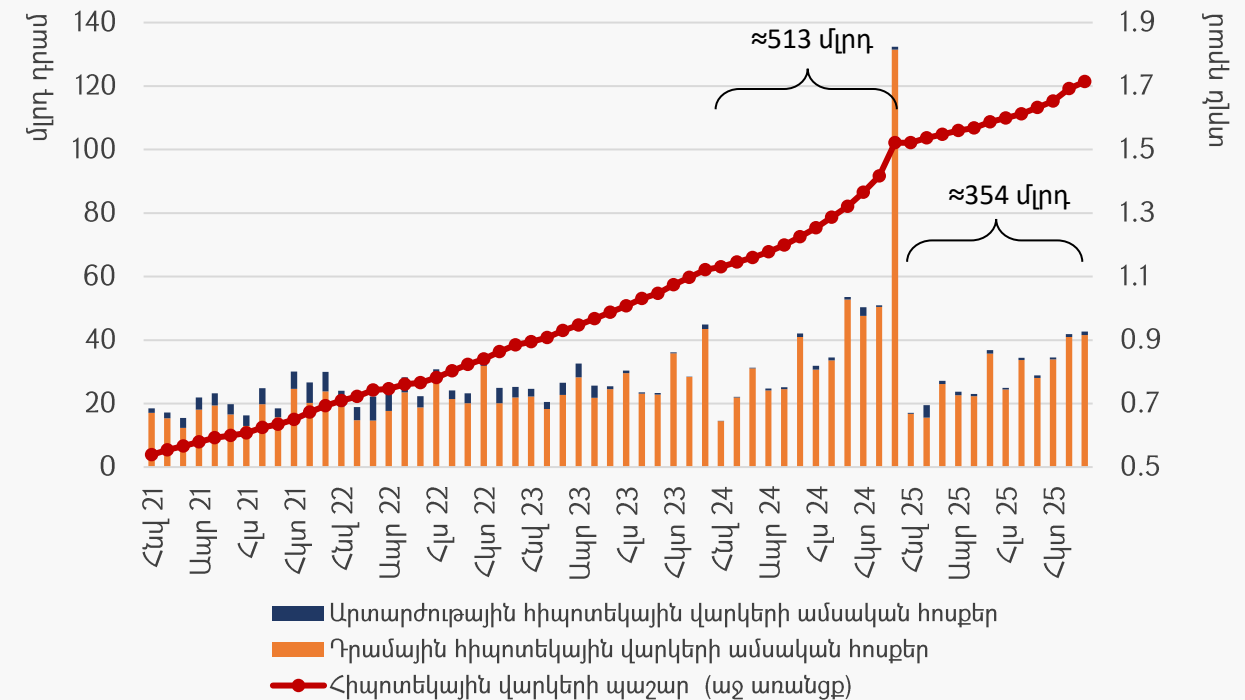
Տնային տնտեսությունների վարկերի աճը պայմանավորվել է ինչպե՛ս սպառողական, այնպե՛ս էլ հիպոտեկային վարկերի աճով

- Սպառողական վարկերի բարձր աճը շարունակվել է, դիտարկվել է նաև ժամկետայնության աճ
- Հիպոտեկային վարկերի դեպքում վարկավորման աճի տեմպերը սկսել են նվազել, սակայն տրամադրումների ծավալները շարունակել են մնալ բարձր մակարդակում

Սպառողական վարկերի պաշարային
և հոսքային ցուցանիշները

Հիպոտեկային վարկերի պաշարային
և հոսքային ցուցանիշները

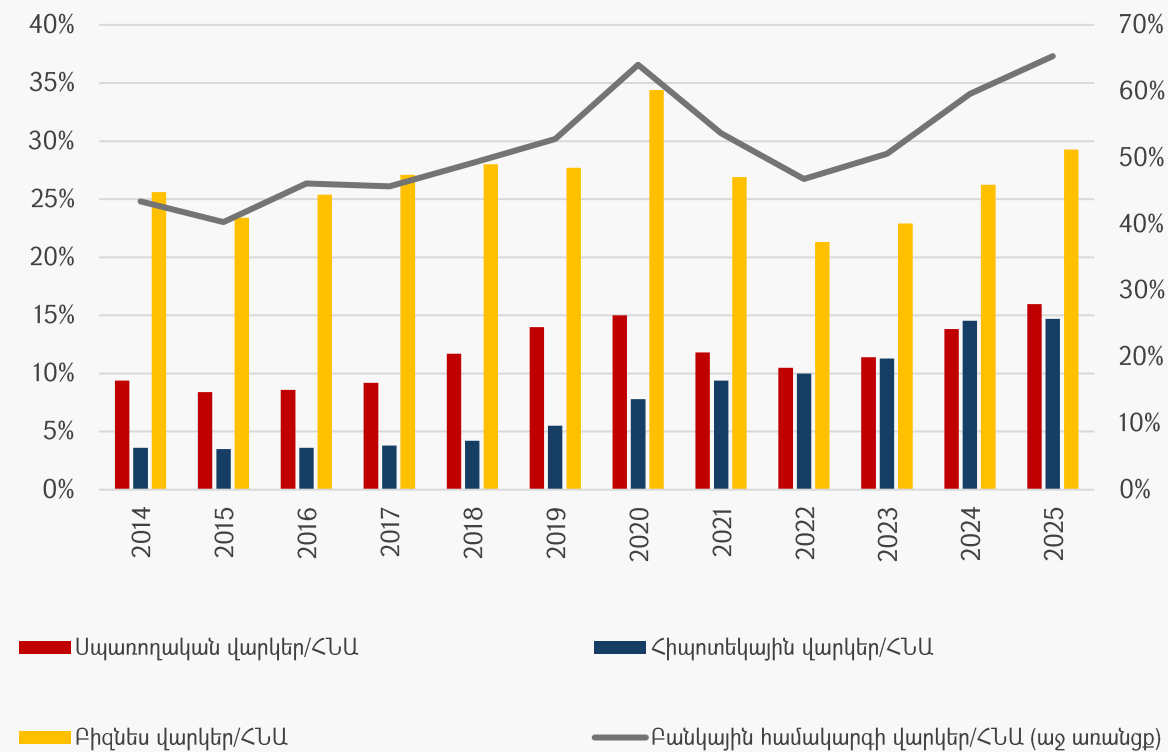
Տնային տնտեսությունների վարկավորման բարձր աճի պարագայում աճել է ինչպես պարտքի, այնպես էլ պարտքի սպասարկման բեռը

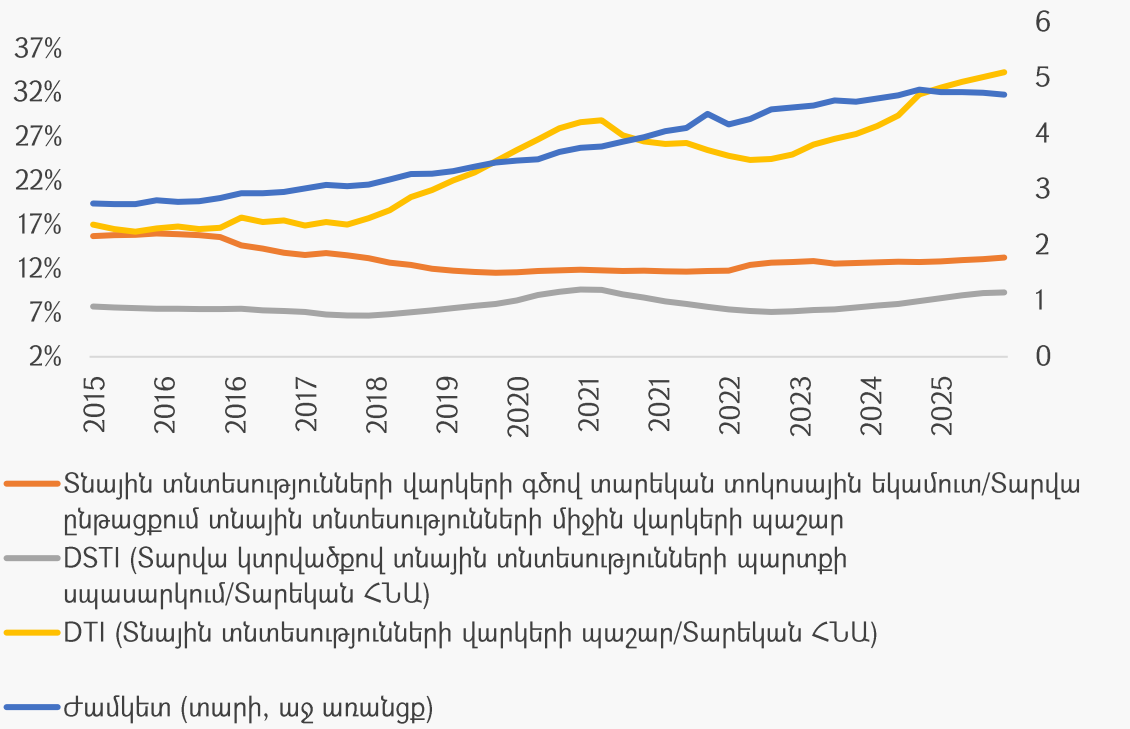
Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկ

- Տնային տնտեսությունների պարտքի բեռը և Վարկ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը շարունակել են աճել
- Վարկերի միջին ժամկետայնության շարունակական աճը, մեղմելով պարտքի սպասարկման բեռի ավելացումը, միաժամանակ ռիսկեր է ստեղծում միջնաժամկետ հեռանկարում պարտքի սպասարկման կայունության մասով

Վարկերի կշիռը ՀՆԱ-ում

Տնային տնտեսությունների պարտքի սպասարկման ցուցանիշները

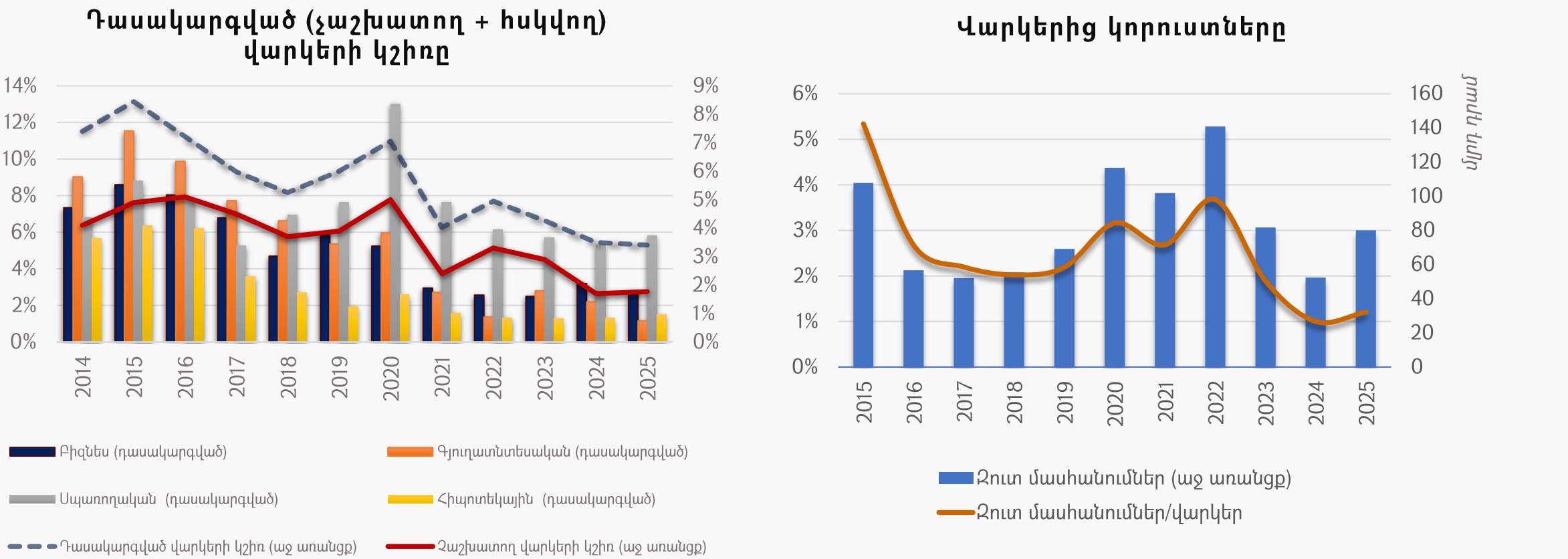

Տնտեսական աճի և վարկային շուկայի բարձր ակտիվության պայմաններում վարկային պորտֆելի որակը էականորեն չի փոխվել

Հայաստանի Հանրապետության
Կենտրոնական բանկ

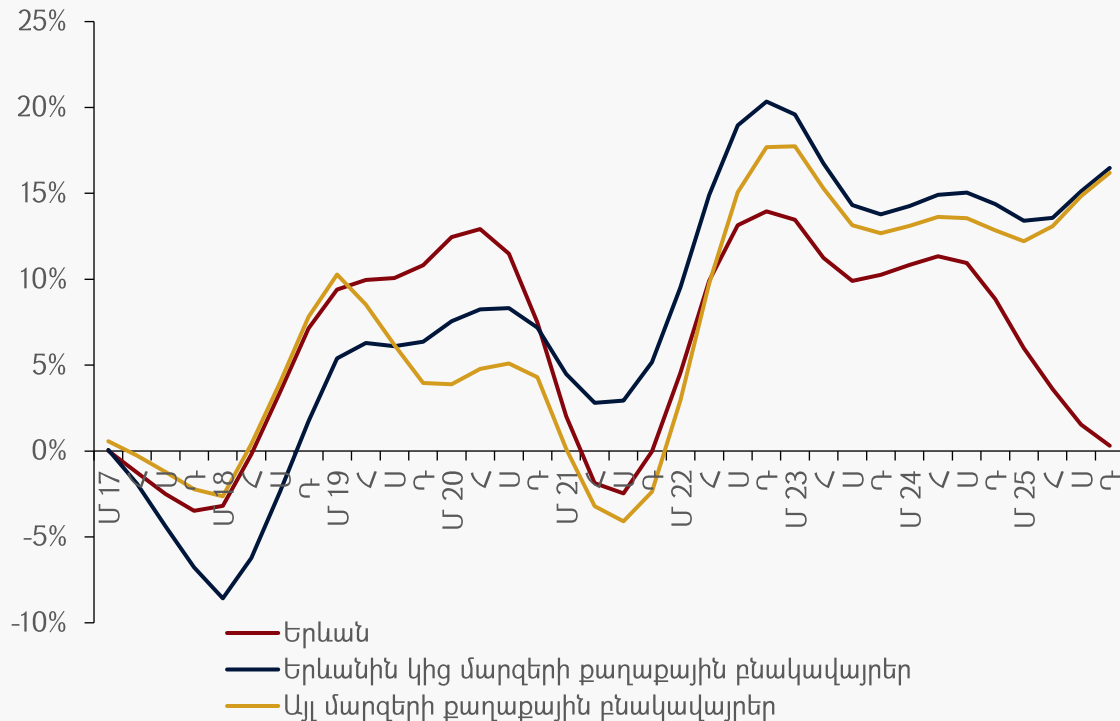
- Դասակարգված վարկերի կշիռը պահպանվել է պատմական միջինից ցածր մակարդակում
- Համաշխարհային բարձր անորոշությունների միջավայրում վարկային ռիսկը շարունակում է գերակա մնալ

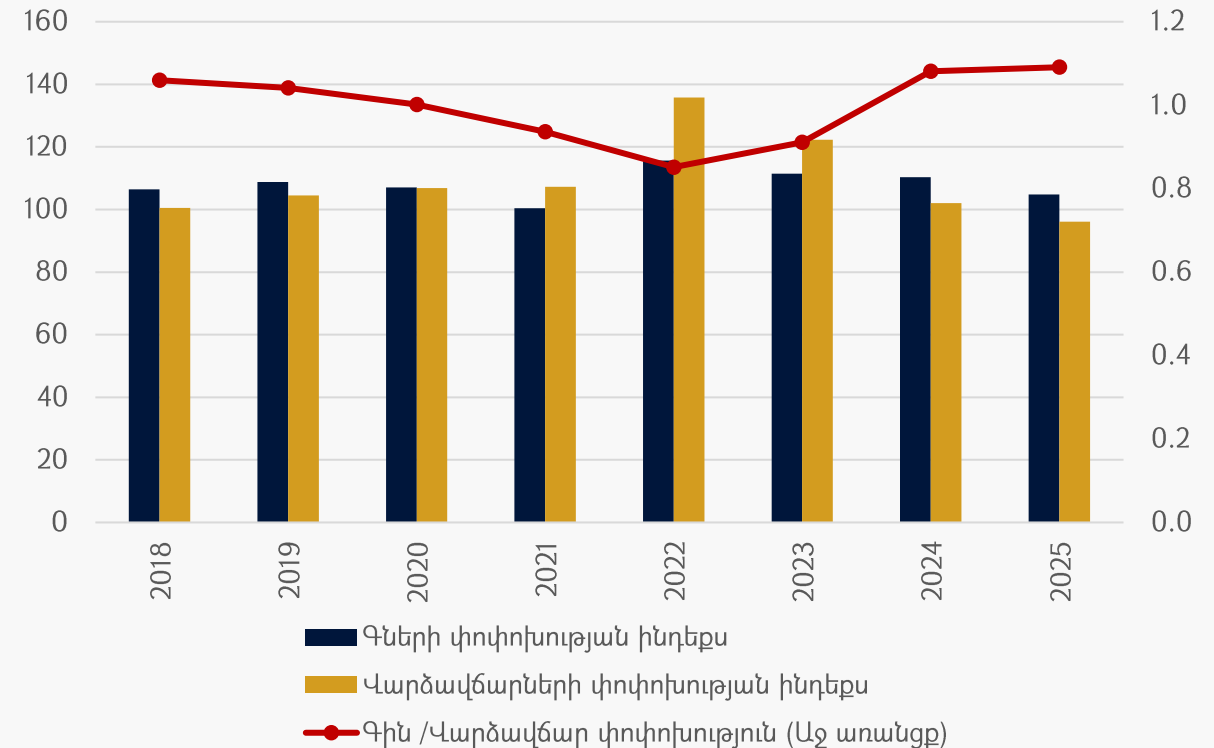
Անշարժ գույքի շուկայում դիտարկվել է ակտիվության հարաբերական կայունացում

- Երևանում արձանագրվել է բնակարանների գների աճի տեմպի դանդաղում, իսկ մարզերում բարձր աճի տեմպերը պահպանվել են
- Բնակելի անշարժ գույքի գին/վարձավճար հարաբերակցությունը հանրապետությունում աճել է, ինչը անշարժ գույքի ներդրումային գրավչության նվազման պատճառ կարող է հանդիսանալ

Բնակարանների միջին գների միջին տարեկան փոփոխությունը Երևանում և մարզերի քաղաքներում

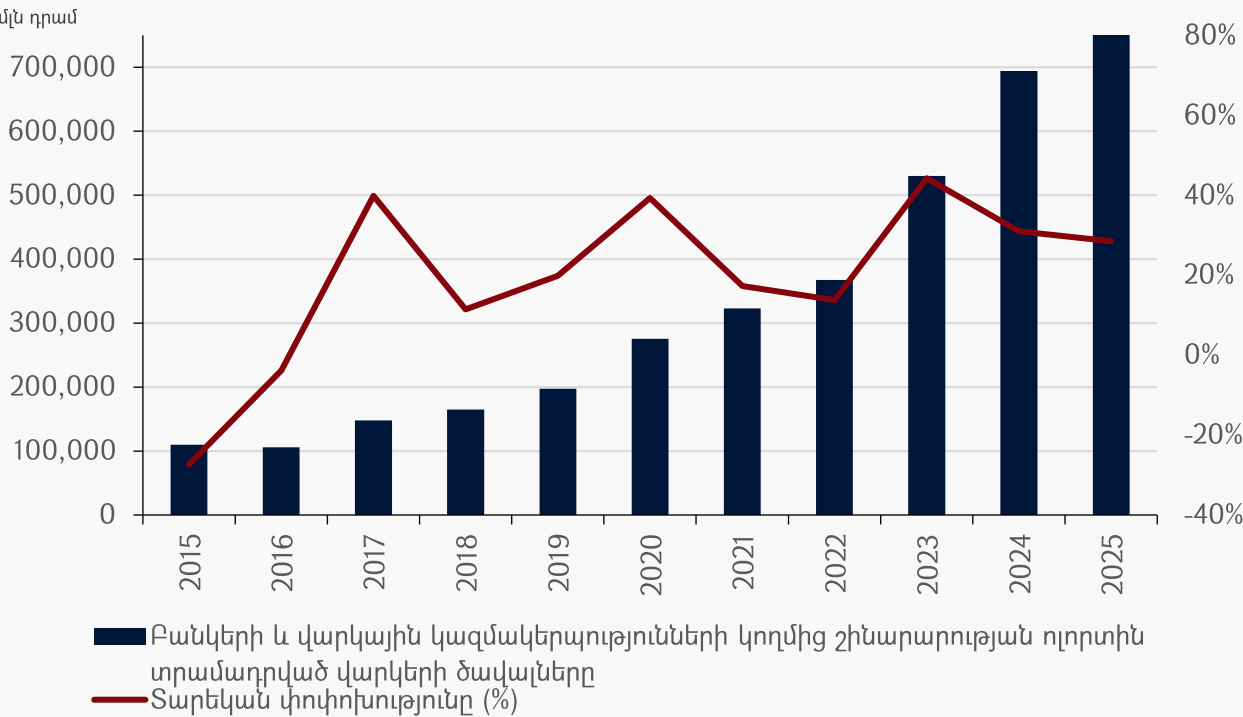
Գների և վարձավճարների միջին տարեկան փոփոխության ինդեքսները և դրանց հարաբերակցությունը

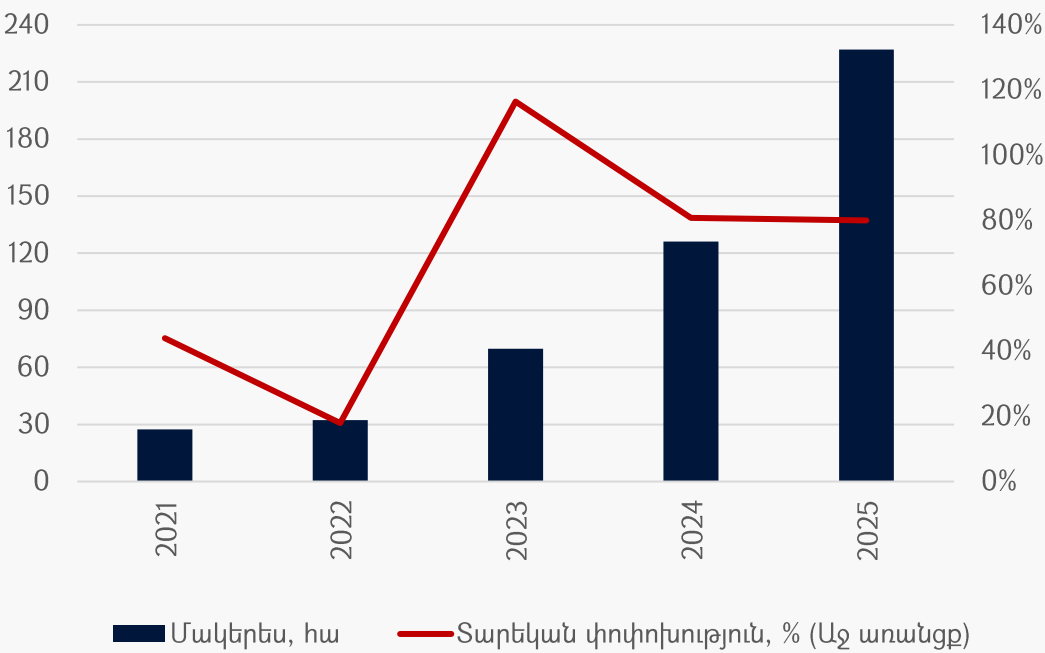
Անշարժ գույքի շուկայում ավելցուկային առաջարկի ձևավորման հավանականությունը պահպանվում է

➤ Շինարարության ոլորտի վարկավորման բարձր աճը և շահագործման հանձնված բնակելի շենքերի մակերեսի շարունակական աճը անշարժ գույքի պահանջարկի հագեցվածության պայմաններում կարող են ստեղծել ավելցուկային առաջարկի ձևավորման և շինարարական վարկերի գծով վարկային կորուստների ավելացման ռիսկեր

Շինարարության ոլորտին տրամադրված վարկերի ծավալները

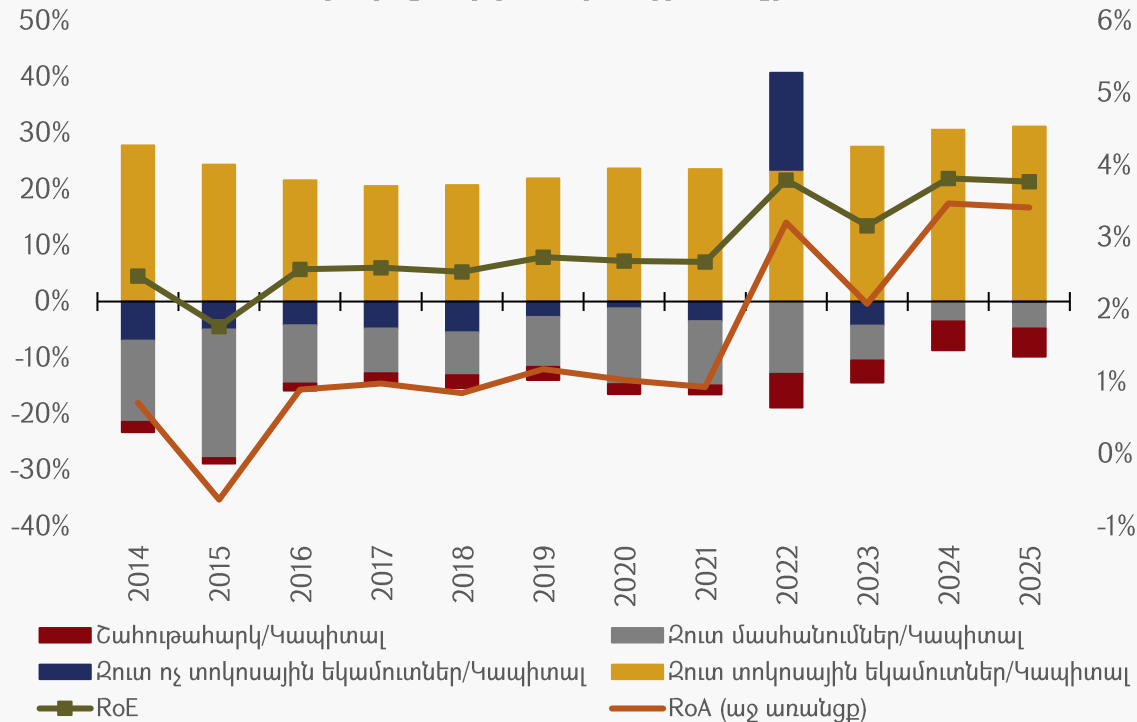
Շահագործման հանձնված բնակելի շենքերի մակերեսը (հա)

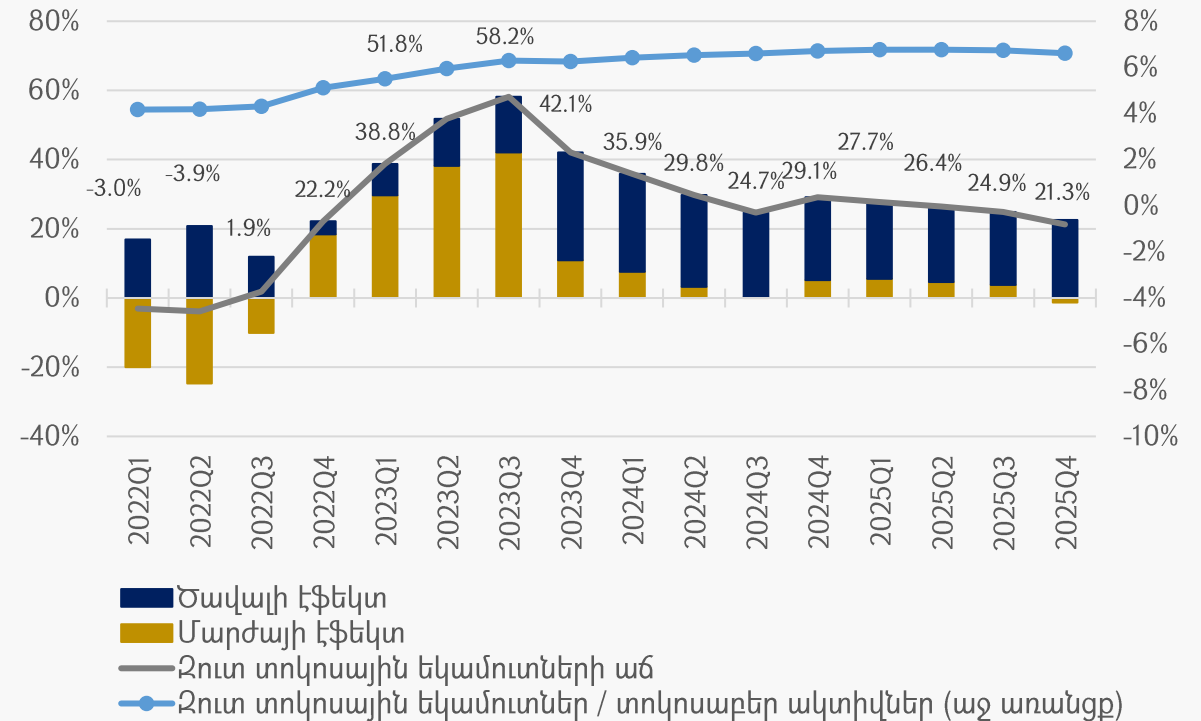
Տարվա արդյունքներով բանկային համակարգում գրանցվել է բավարար բարձր շահութաբերություն

- Շահութաբերության աճին նպաստել են զուտ տոկոսային եկամուտների աճը
- Զուտ տոկոսային եկամուտների աճը ֆինանսական միջնորդության ընդլայնման արդյունք է (volume effect): Գնային գործոնի (margin effect) ազդեցությունը էական չէ և առավելապես պայմանավորված է կառուցվածքային փոփոխություններով

Բանկային համակարգի շահութաբերությունն ըստ ակտիվների և կապիտալի

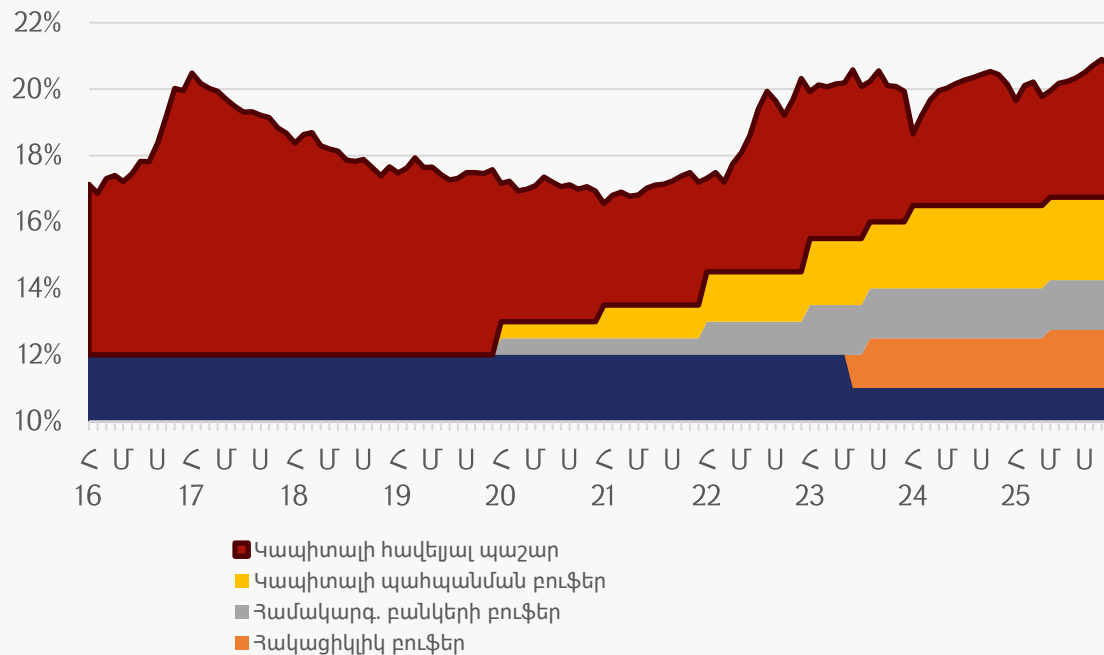
Զուտ տոկոսային եկամուտների աճը ըստ մարժայի և ծավալի էֆեկտների

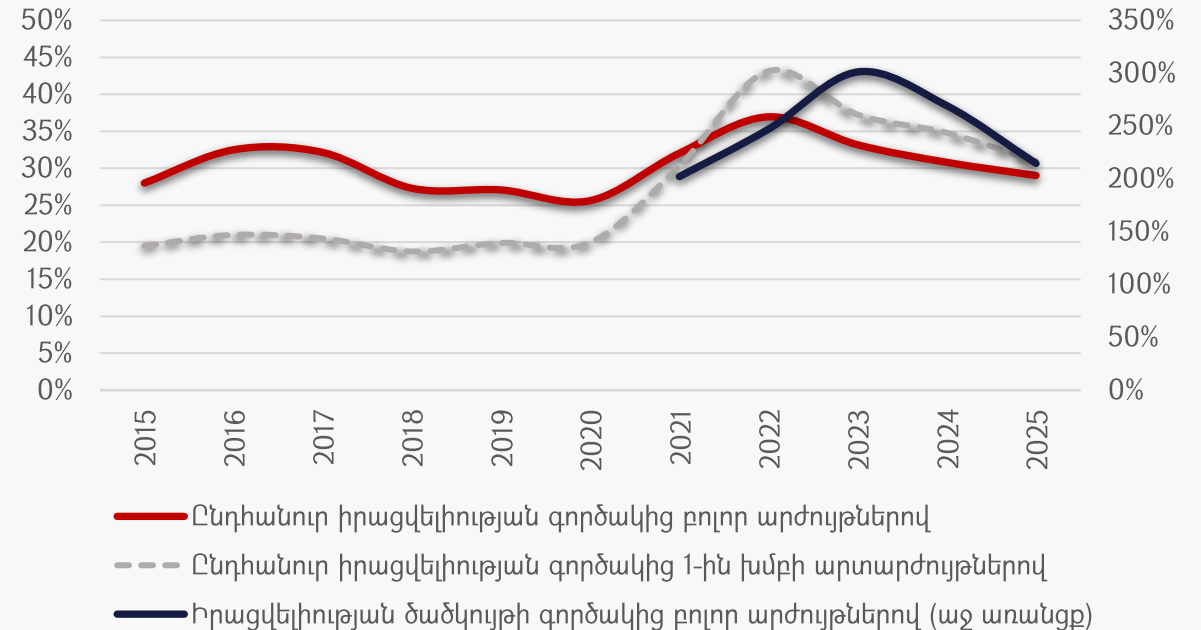
Բանկային համակարգը բնութագրվում է կապիտալի և իրացվելիության բարձր մակարդակով

- Բանկային համակարգի կապիտալի համարժեքությունը պահպանվել է բարձր մակարդակում
- Ավանդների համեմատ վարկավորման առաջանցիկ աճի պայմաններում դիտարկվել է իրացվելիության որոշակի նվազում, այնուամենայնիվ բանկային համակարգի իրացվելիության պաշարները պահպանվել են բարձր մակարդակում

Կապիտալի համարժեքություն և կապիտալի պահանջների կառուցվածքը

Ընդհանուր իրացվելիության և իրացվելիության ծածկույթի գործակիցներ

- Համաշխարհային տնտեսական աճի հեռանկարի և գնաճի արագացման ռիսկեր, պայմանավորված.

- Աշխարհաքաղաքական անորոշություններով և Մերձավոր Արևելքում ընթացող

հակամարտությամբ

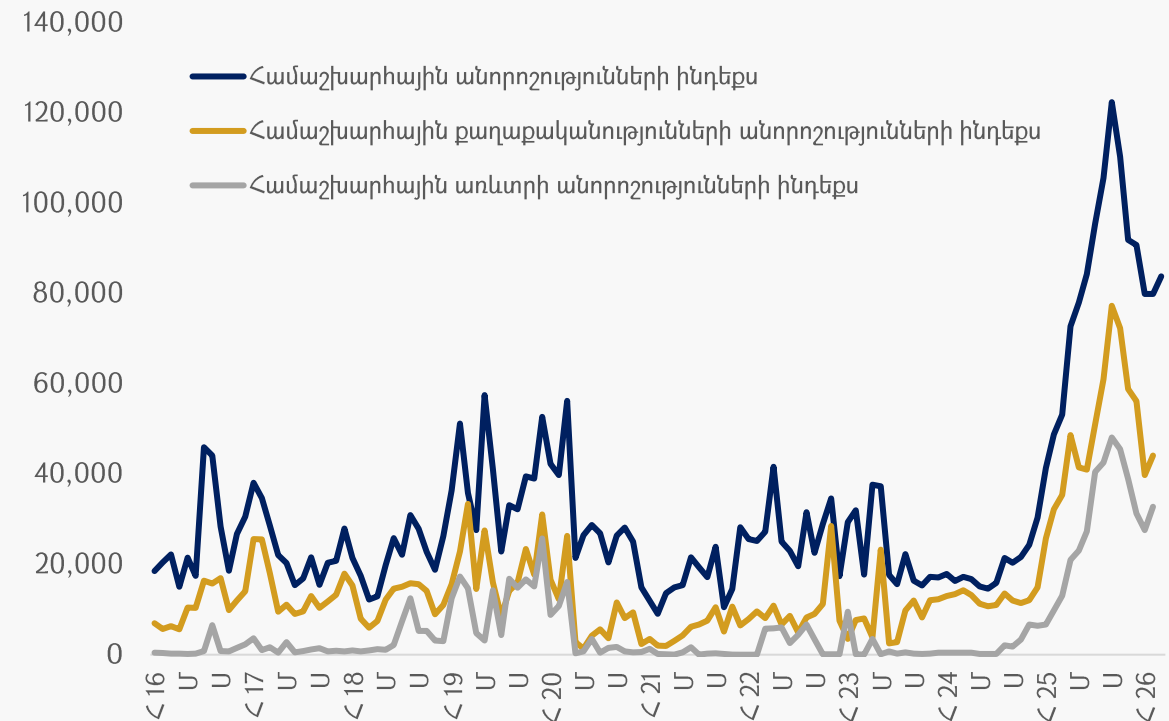
- Առևտրատնտեսական լարվածությունների պահպանմամբ

- SS պարտքի բեռի աճով պայմանավորված վարկային ռիսկերի կուտակում:

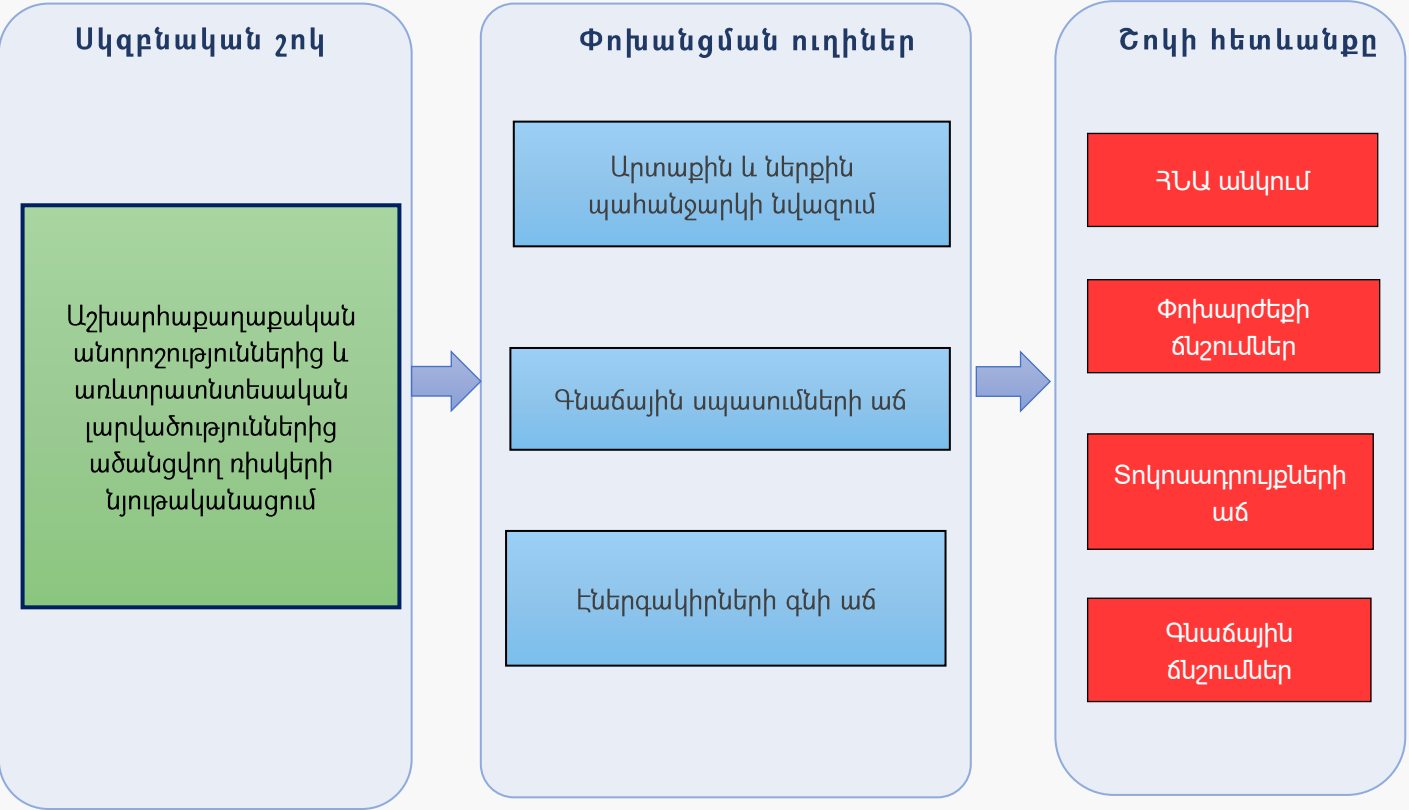
- Անշարժ գույքի շուկայի զարգացումներից աժանցված ռիսկեր.

- Շինարարության ճյուղի վարկերի արագ աճի հետ կապված ռիսկեր
- Անշարժ գույքի պահանջարկի աստիճանական հագեցվածության և հնարավոր ավելցուկային առաջարկի ձևավորման ռիսկեր

Համաշխարհային անորոշությունների ինդեքսներ

Սթրեսային սցենարի նկարագրությունը

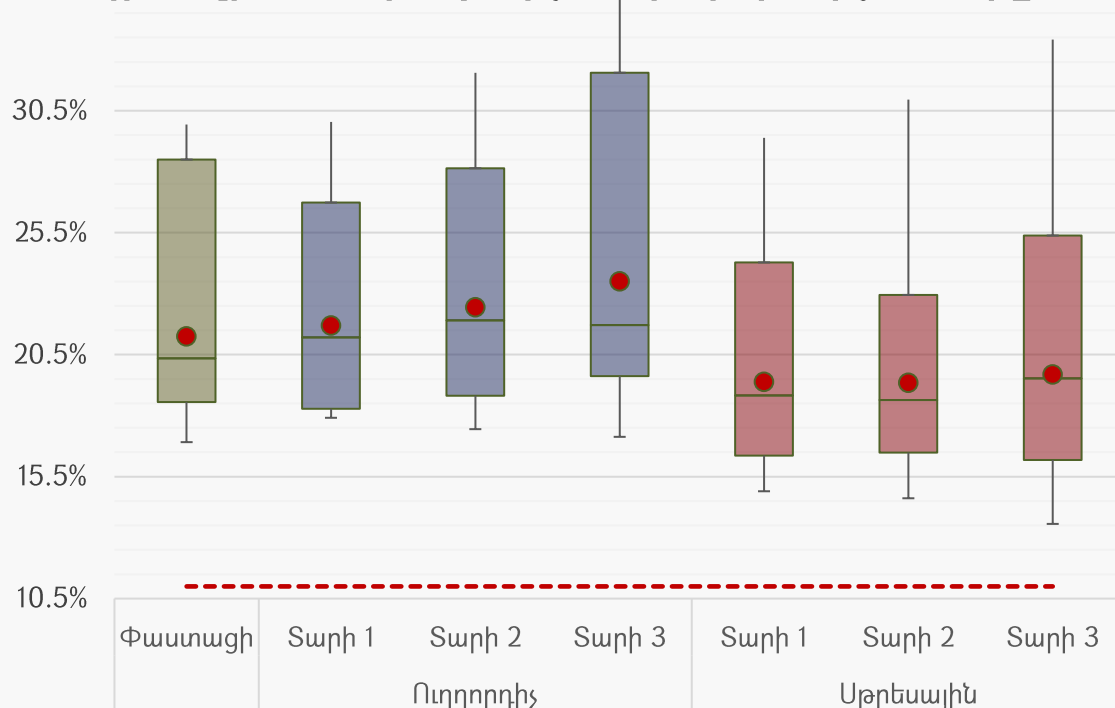

Ենթադրվել է, որ շոկերը իրենց հիմնական ազդեցությունը կունենան 2026-2027թթ., այնուհետև դրանց ազդեցությունը աստիճանաբար կմարի

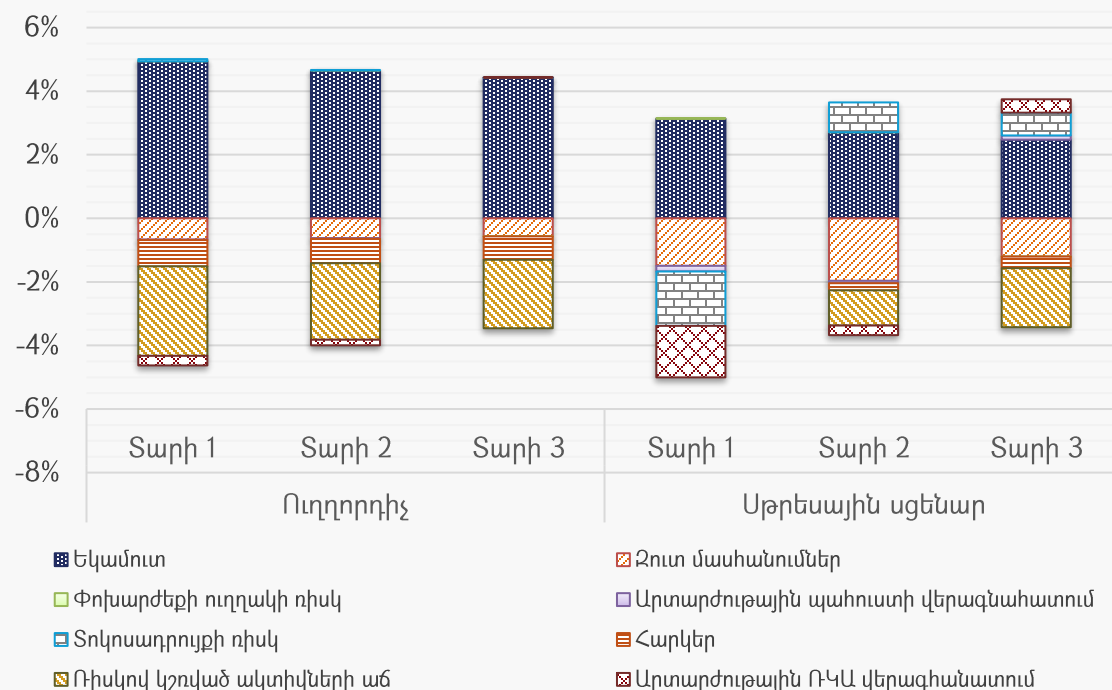
Մակրո սթրես թեսթավորման արդյունքները վկայում են բանկային համակարգի կողմից ռիսկերի կլանման բարձր կարողությունների մասին

- Խիստ վատատեսական սցենարով վարկային և շուկայական կորուստները կտրուկ աճում են: Բանկային համակարգը դիտարկվող հորիզոնի ողջ ընթացքում մնում է բավականաչափ կապիտալացված
- Առկա բարձր անորոշությունների պայմաններում մեծ են վատատեսական սցենարի, դրա տևականության և ազդեցության չափի վերաբերյալ անորոշությունները

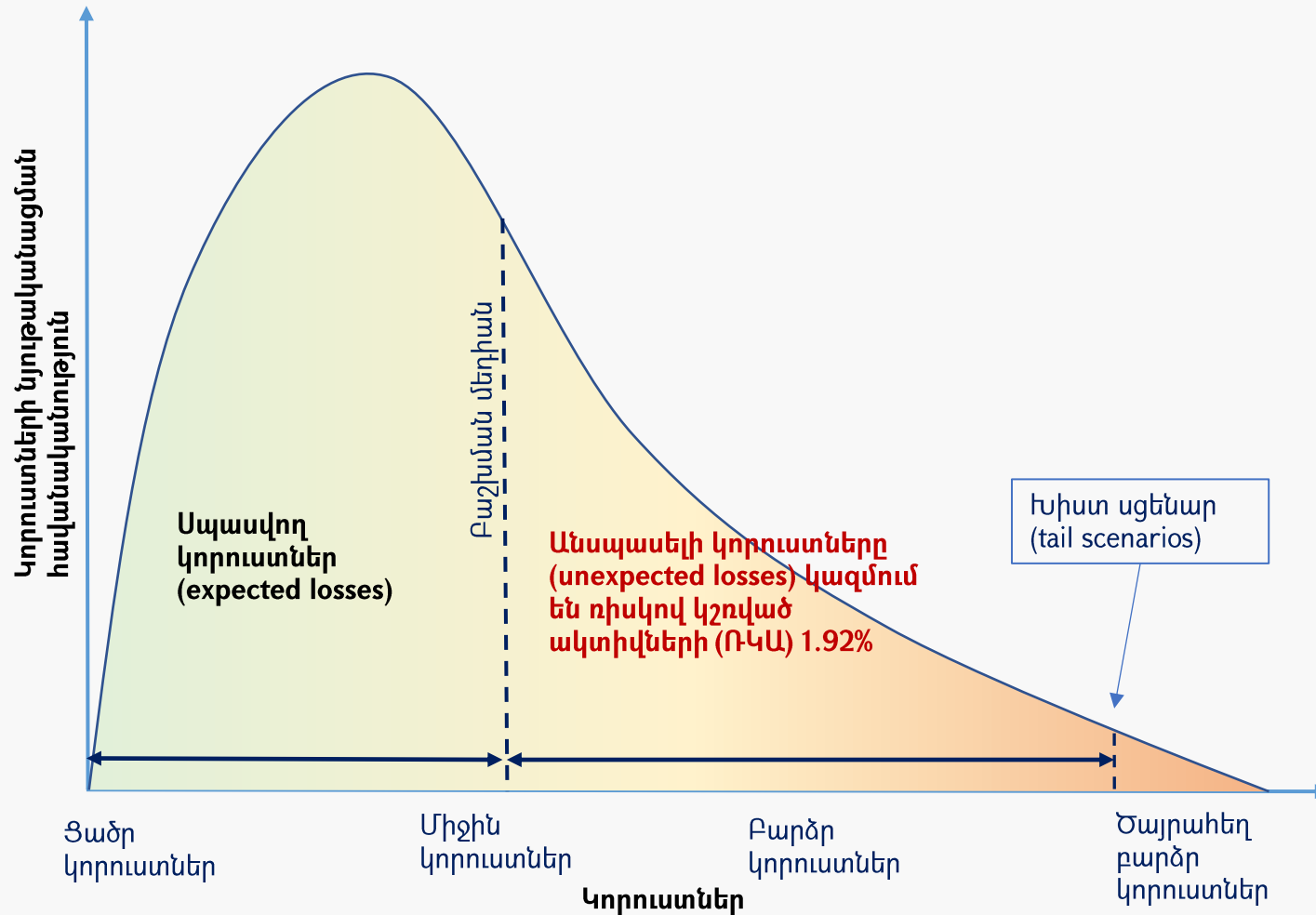
Կապիտալի համարժեքության փոփոխությունները

Կապիտալի համարժեքության փոփոխություններին նպաստումները

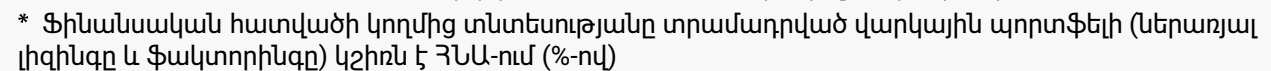
Անսպասելի կորուստները կազմում են ռիսկով կշռված ակտիվների մոտ 1.92%-ը

- Սթրես սցենարի ենթադրությունների պայմաններում վարկային կորուստները էականորեն աճում են:
- Սթրես թեստի ողջ հորիզոնի (3 տարի) համար հաշվարկված անսպասելի կորուստների մեծությունը կազմում է շուրջ 185 մլրդ դրամ, ինչը համարժեք է ռիսկով կշռված ակտիվների մոտ 1.92%-ին

 Հայաստանի Հանրապետության
Կենտրոնական բանկ

- Ֆինանսական ցիկլի ինդեքսի արժեքի տարանջատումը ըստ բաղադրատարրերի**

Կենտրոնական բանկի խորհուրդը կապիտալի հակացիկլիկ բուժքերը պահպանել է անփոփոխ մակարդակում

✓ Կապիտալի հակացիկլիկ բուժքերի բարձրացում (0.25 տ.կ)

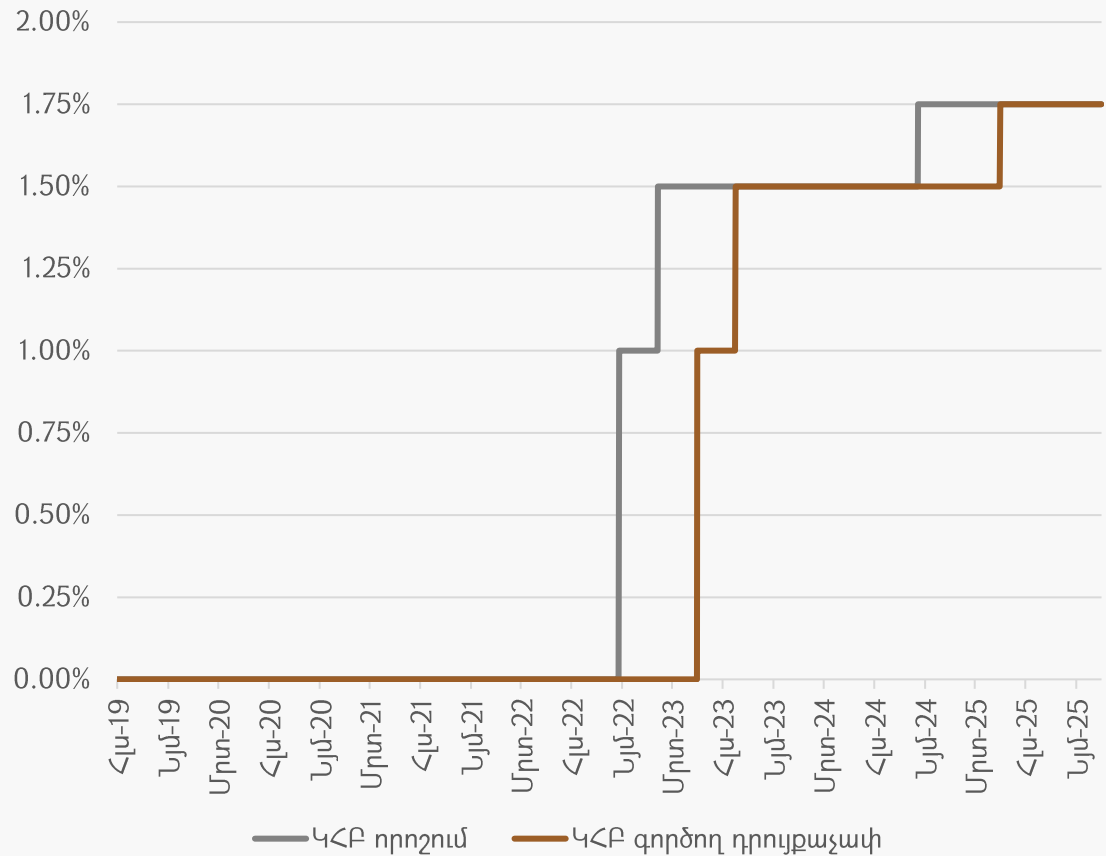
2025 մայիսից 1-ից 1.75%

✓ Արտարժութային իրացվելիության պահանջների բարձրացում (LCR, NSFR)

✓ LTV (loan-to-value) սահմանաչափը մնացել է անփոփոխ

Դրամ 90%
Արտարժույթ 70%***

ԿՀԲ որոշումները և փաստացի կիրառվող դրույքաչափի պահանջը

Աղբյուրը՝ ՀՀ ԿԲ

***14.05.2023թ. ուժի մեջ է մտել ռեզիդենտներին արտարժութային հիպոտեկային վարկերի տրամադրումն արգելող օրենսդրական փոփոխությունը

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ